

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKENT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:

Dr SIMA ISTVÁN

**SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL**

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

Postalakárképzéstarti csekkzámla: 52.688.

Történelmi küldetést

teljesítünk — hangsúlyozta Kállay Miklós miniszterelnök a Kormányzó Urat köszöntő rádióbeszédében. Szavai, melyekkel az új világháború sorsdöntő jelentőségére és a háborúban résztvevő magyar nemzet céljaira mutatott rá, eljutottak minden faluba, városba, tanyára s bizonyára kitörülhetetlenül véssődtek bele minden magyar lelkébe.

Ezeréves történelmünk igazolja a miniszterelnöknek azt a megállapítását, hogy Magyarország végvára mindennek, ami a mai európai kultúrát kialakította. Valóban mi voltunk a végső keleti bástya a kereszténységnek és az európai kultúrának. A történelem rendelete volt, hogy minden keletről nyugatra zuzó vészszel szemben harcoljunk életünkért és ugyanakkor Európáért. Megis tört minden támadás rajtunk, Európát megmentettük a keleti hódítóktól, meg a tatároktól, az ozmánságtól, de mi mindig sokat, mérhetetlenül sokat veszítettünk.

Csaknem elvéreztünk a retentő harcok alatt, mert egyedül szálltunk szembe a keleti barbárság rohamával. Mátyás király idejében a magyarság lélekszáma egyenlő volt a németek és az angolok lélekszámával, de míg a török elleni küzdelmekben legjobbjaink életüket veszítették s a nemzet szinte megfagyott, nyugat népei békén fejlődtek, dolgozhattak, mert a magyarság, mint hatalmas pajzs felfogott minden csapást és megvédte a Lajtától nyugatra fekvő országot népét a keleti támadásoktól.

— Ma — mondotta a miniszterelnök — ugyanezt a történelmi küldetést teljesítjük. Újra a keresztért, a kultúráért, a civilizációért, az emberiségért, a tiszta otthonért, a mosolygó gyermekekért, mindenért, amiért embernek érdemes lenni és mindennek felett a fogalomra magasztosult Hazáért, a történelem által formált nemzetért, az ősi Magyarországot harcolunk.

Történelmi küldetést teljesítünk, amiből az következik — és ezt értse meg végre mindenki ebben az országban — hogy mindenkinek történelmi küldetése van. A miniszterelnöknek éppen úgy, mint a legkisebb község jegyzőjének. Az iparügyi miniszternek csak úgy, mint az iparosnak és kereskedőnek, ipari és gyári munkásnak, gazdának, kubikosnak, napzamos-

nak. Egy a küldetésünk: az hogy híven szolgáljuk nemzetünket és hazánkat. Egyformán felelősek vagyunk mindnyájan magyarok azért, hogy az új világháborúból győztesen kerüljünk ki. Tetteink bírāja, a miniszterelnöké éppen úgy, mint a fizikai munkásé, a nemzet, a történelem. Hol lennénk most, hol lennénk most, ha őseink nem érezték volna át minden időben a történelmi küldetés nagy parancsát, ha nem érezték volna felelősséget a nemzet, a magyarság jövője iránt?!

A maga helyén idehaza is mindenkinek őrtálló katonának kell lennie! Csak úgy teljesíthetjük küldetésünket, ha a

nemzet minden tagja megérti, hogy ön maga és gyermekei ellen vét az, aki engedve a zsidó csábításnak, kijátssza a közellátás biztosítását célzó, a nemzet egyeteme érdekében hozott törvényes intézkedéseket. Saját fajtájának Júdása az, aki hitvány anyagi haszonért vakon belerohan a zsidó csapdába s elvonja az árut a piacról, keresztény magyar testvéreitől, csak hogy egypár fillérrel többet kapjon érte.

Soha ilyen sorsdöntő küzdelemben nem állott a nemzet, amint most. Nem elég, hogy hős honvédeink győzelmet győzelem után aratnak kint a frontokon. Honvédeink hősiességével kell megívunk a harcot itthon is, minden olyan törekvéssel szemben, mely a nemzet belső erejét akarja alá-

ásni. Kapzsiságból vagy vakaságból, de a nemzetet támadja hátba az, aki ahelyett, hogy az éber lélek fegyverével vigyázna és sujtana le a belső ellenségre, eladja fegyverét hamisan csengő Júdás-pénzért.

A harc, a keresztény Európa küzdelme az istentelen bolsevizmus ellen tetőfokára lépett. Évszázadokra dől el nemzetünk sorsa. Magyar honvédek néznek szembe a halállal kint a fronton és indulnak új és új rohamra, hogy teljesítsék a haza parancsát, hősiességgel kiharcolják a győzelmet. Itthon is fokozott éberséggel kell állnunk a vártán. Nem méltó a magyar névre, aki Júdás-pénzért eladja fegyverét, elhagyja őrhelyét s így futamodik meg történelmi küldetésének teljesítése elől. (Sz)

Szép munkáról számoltak be járásunk leventéi a vasárnapi évfáráó ünnepélyen

Június 21-én, vasárnap rendezte meg a Szarvasi Levente Egyesület évfáráó ünnepélyét, amelyen Szarvas, Békésszentandrás, Kondoros és Ócsöd legjobb levente-versenyzői nagy számban vonultak fel, s tettek bizottságot a komoly, egyesítendő munka eredményeiről. A vasárnapi napot egészen kitöltő évfáráó a leventék istentiszteleteken való tömeges részvétele vezette be, ezt követően pedig járási löversenyt bonyolítottak le a sporttelepen Szénási Ferenc hadnagy irányítása mellett. Majd fél 12 órakor a levente-zenekar adott ténzenét az Árpád-szálló előtti térségen Gázó György karnagy vezetésével, dicséretes fejlődésről téve bizonyosságot.

Az évfáráó gerince a délutáni, Horthy-sporttelepen megrendezett ünnepély volt. Ez felvonulással kezdődött, amikor az összes résztvevő leventék a Tessedik-téren gyülekezve, a sporttelepre vonultak. Itt már ezrekre menő tömeg várt az ünnepély megkezdésére. Ott láttuk nemcsak Szarvas, de a környék számos vezető egyéniségét is. Így többek között Dénesfalvy Dénes ezredes, k. ho. fpk.-t, dr. Ugrin László járási főszolgabíró, dr. Podany Pál leventeegyesületi elnököt, Erdei Sándor m. kir. főhadnagyot, de rajtuk kívül ott volt mindenki, aki szívén viseli a levente ügyet. A Hiszekegy elhangzása után Szrnka Pál leventegény a zászlótisztelgést monddta el nagy rátermettséggel,

igaz-magyarságtól lelkesítetten. Ezután vitéz Tepliczky János földbirtokos, a Kisgazda Kör elnöke tartotta meg az ünnepi beszédet. Gyönyörű szavakkal ecsetelte a levente-intézmény munkáját, magasztos hivatását. Szavai főképpen az ifjúsághoz szóltak. „Leventék — mondotta többek között — ti még a ma reményeségei vagytok, de hiszszük, hogy a jövő büszkeségei lesztek. Úgy dolgozzatok, hogy a nemzet mindig büszke legyen rátok, s azok a feladatok, melyek általatok várnak betöltésre, ne az aggodalmat, de az ígéretes jövő érzését keltsék bennünk.” A remek felépítésű beszédet követően kerültek sorra a bemutatók és az atlétikai versenyek. A bemutatók közül hatalmas sikere volt a harcbemutatónak. Kovács Mátyás oktató vezetésével a leventék mintaszerűen és páratlan ügyességgel tanuskodva oldották meg feladataikat, igazolva a komoly előkészítést. De nem kisebb elismerést aratott a közönség körében a tűzoltó- és mentő-bemutató sem, ezt Majerik Jenő főoktató vezette. A levente-birkózók gúla- és talajtornaszámái is osztatlan közönségsikert eredményeztek, dicséretére Laurency Barna szakoktatónak. A közbeiktatott atlétikai számok, kerékpár- és járóversenyek, valamint a kézilabdamerkőzés, mind-mind maradandó sikert hoztak leventéinknek. De imponáló volt az a fegyelem is, amelyet a leventéknél most is tapasztalhattunk:

ez is fokozta a megjelentek teljes megalégedését. Nagyszerű és felemelő érzés volt látni azt, hogy a leventék minden rájuk bízott feladatot a legnagyobb akarással, példás hazafiasággal, lelkesedéstől fűtötten oldottak meg. A megjelentek mindegyikét — látva a leventeszellemben ezen ékes megnyilatkozását — boldogan tölthette el az a tudat, hogy nemzetünk jövő sorsa jó kezébe van letéve, mert tény, hogy az a munka, amelyet a levente-intézmény végez, legbiztosabb záloga az elkövetkező nagy szerepnek, amely még nemzetünkre vár.

A versenyek eredményeit az alábbiakban adjuk közre:

Céllövészetben: 1. Szpisjak Pál (Kondoros) 30/212, 2. Frankó Pál (Szarvas) 30/181, 3. Nagy György (Békésszentandrás) 30/175, 4. Rágyanszki I. (Kondoros)

Járóversenyben: 1. Kondoros 2 perc 29.4 mp., 2. Ócsöd 3 perc 3.9 mp., 3. Békésszentandrás 3 perc 43.9 mp.

80 m. síkfutás (1925—27 évfolyamb.): 1. Kerekes Antal (Szarvas) 9.8 mp., 2. Lugosi György (Kondoros) 10 mp., 3. Brachna István (Szarvas) 10.2 mp.

100 m. síkfutás (1921—24 évfolyamb.): 1. vitéz Csatai György (Szarvas) 11.8 mp., 2. Godó György 12 mp., 3. Szidai Imre (Békésszentandrás) 12.1 mp.

400 m. síkfutás: 1. Szén József (Békésszentandrás) 57.9 mp., 2. vitéz Csatai György (Sz) 59.8 mp., 3. Jordán Lajos (Békésszentandrás) 60 mp.

800 m. síkfutás: 1. Gergely János (B) 2 p. 28.6 mp., 2. Aszódy János (B) 2 p. 28.8 mp., 3. Kiss Mihály (Sz) 2 p. 29 mp.

5x100 m. váltófutás (1921—24 évf.): 1. Szarvas (Lapja, Hadady, Mohácsai, Rohony, vitéz Csatai) 1 p. 2.1 mp., 2. Békésszentandrás 1 p. 2.9, 3. Kondoros.

5x100 m. váltó (1925—27): 1. Szarvas (Brachna, Kugyela, Trabach, Kiss, Kerekes) 1 p. 7.8, 2. Ócsöd, 3. Békésszentandrás.

Ara 10 fillér

Magasugrás (1925—27): 1. Szigeti (Öcsöd) 145 cm., 2. Dezső (Ö) 135 cm., 3. Kiss (Ö) 130 cm., 4. Bartyik (Sz) 130.

Magasugrás (1921—24): 1. D. Molnár (Ö) 150 cm., 2. Hudák (K) 145 cm., 3. Mohácsi József (Szarvas) 145 cm.

Távolugrás: 1. Godó 592 cm., 2. Hadady (Sz) 553 cm., 3. Sindel I. (B) 533 cm.

Súlylökés: 1. Litauszky Pál (Sz) 12'80 m., 2. Szabó Elek (Szarvas) 10'16 m., 3. Hadady László (Szarvas) 9'92 m.

Gránát dobás: 1. Hadady 82'65 m., 2. Liska György (Szarvas) 73'10 m., 3. Lapis György (Szarvas) 70'30 m.

5000 m. távgyaloglás: 1. Tomka Pál (Szarvas) 26'43 p., 2. Lázár Béla (Sz), 3. Szirti Róbert (Sz).

Kerékpárverseny: 1. Arnóczky Pál, 2. Pribela Mihály; a motorkerékpárversenyben: 1. Kondacs János, 2. Csilik Ferenc, 3. Tilmann Béla.

Atlétáink jó előkészítése folyamán a fenti kitűnő eredményeknek, amelyekért első sorban is Bankó Sándor sportszakoktató munkáját illeti sok elismerés és dicséret.

A díjakat Hunyadváry Józsefné úrnő osztotta ki, ezt követően pedig Erdei Sándor főhadnagy tolmácsolta a könyvnyűhadosztály leventeparancsnokának elismerését, s még fokozottabb és komolyabb munkára hívta fel a leventeversenyzők figyelmét.

A felejthetetlen emlékü évzáró ünnepély a Himnusz elnevelésével fejeződött be. (R)

SZEMELVÉNYEK

Tizedik Sámuel „Szarvasi nevezetességek” c. krónikájából:

1773. Ezen év őszén ültették az első téli salátát; ez szerencsésen kitelelt, s az 1774. év tavaszán mindazok figyelmét felkeltette, kik ezt a Szarvason sosem látott ritkaságot meglátták, ámbar a szomszédos községekben már korábban is volt.

Újra kihirdetik az öreg és ifjú cigányokra vonatkozó, már oly sokszor kihirdetett szabályzatot, s komolyan megparancsolják, hogy iskolaképes gyermekeiket iskolába, a nagyobbakat pedig szolgálatba vagy iparostanoncokul adják be. Mindent megtettek, de mindez nem tartott sokáig.

Amíg ezen emberfajtának megengedik, hogy fényes nappal házaljon, hogy ajtókat, záradakat, lakatokat fürkészen, kolduljon, mindenféle mesterkedéssel zsebeket nyisson, pecsétnyomókat vésson és hegedével, cimbalommal, meg hárfával a falu előkelőinek házában névnap szerencsekívánatként komponáljon és cincogjon, oh! jam ratis est! addig ez az emberfaj nem javul meg. És ez Szarvason 1807-ben méginkább így van, sőt 1820-ban is. Miféle szerencse lehet az, amit egy derék, becsületes embernek nevenapján, vagy újévkor egy csapat teslett cigány kívánhat? Inkább fordítva! A becsületes embernek ahol és ahogyan tudja, át kell alakítania a cigányt dolgozó, tevékeny, derék emberré, szolgává, cseléddé, családapává és anyává és csak

Koszorú, virágcsokor megrendelhető a Krebs kertészetben. — Telefonszám: 117

azután kívánhatnak egymásnak kölcsönösen szerencsét és örülhetnek szerencséjüknek.

Nem kellene-e a magyar közönségnek oly sok körözött rendelet után egy egyértelműen hozott határidőre komolyan megfogni a dolgot, s ezt az állam terhére, kárára és szé-

gyenére szolgáló csavargókat végre a köznek hasznára csatorna-, híd-, zsilipépítésnél, vízszabályozásnál alkalmazni és ezáltal az emberi társadalom hasznos tagjává fogadni?

A szülöttek száma 403, az elhaltaké 350 volt. Házasságot kötött 71 pár.

Uj vezetőséget választ a békési evangélikus egyházmegye

Lapunk mult heti számában már hírt adtunk arról az örövendetes eseményről, hogy a békési ev. egyházmegye esperesi tisztségre Kello Gusztáv igazgatólelkészt választották meg. A választással kapcsolatban még az alábbiakat közöljük:

A békési ev. egyházmegye áll 14 egyházközségből; minden egyházközségnek kétszer annyi a szavazata, mint ahány rendes lelkésze van, két-két szavazata van a szarvasi gimnáziumnak, a tanítónőképzőnek és az orosházi ev. gimnáziumnak: összesen 44 szavazat. Ezek a szavazatok így oszlottak meg: Kello Gusztáv 22, Homérus Pál orosházi lelkész 12, Botyánszky János mezőtúri lelkész 6, Jeszenszky János tótkomlói lelkész 2, a pusztaföldvári egyház szavazata, alaki hiba miatt érvénytelen volt. Az új esperes ünnepélyes beiktatása a július 7. és 8. évi Szarvason tartandó egyházmegyei közgyűlésen lesz. Az egyházmegyei közgyűlés,

amint értesülünk, megszervezi a régőhajtott alesperesi tisztséget; ezen tisztség egyedüli jelöltje Jeszenszky János tótkomlói lelkész, a megüresedett tanügyi alesperesi tisztségre Botyánszky János mezőtúri lelkész lesz megválasztva, egyházmegyei egyházi főjegyző Chován József, jegyző Pusztay József, pézartáros Tátrai Károly, egyházmegyei számvevő Ruttkay Miklián Géza lesz, míg Homérus Pál a lelkészegyesület elnöki tisztségét fogja betölteni.

A körlelkészi karban is lesz némi változás, tekintettel arra, hogy Jeszenszky János alesperesi, illetve tanügyi alesperesi tisztsége kizárja a körlelkészi munkakör betöltését: Botyánszky János helyére jönne körlelkésznek Pusztay József, ennek helyére Pribelszky Mihály kondorosi lelkész, Jeszenszky János helyét pedig Koszorús Endre Rákóczi-telepi lelkész tölténé be.

Közel négyezren nézték meg a „Bűnös vagyok” című filmdrámát

A Turul Mozgóban mult hét szombat, vasárnapján és hétfőn a „Bűnös vagyok” című filmdrámát pergették le Szarvason még nem látott óriási közönség és erkölcsi siker mellett. A film valóban minden kritikát kiáll: szereplői elsővonalbeliek, témája újszerű, rendezése mintaszerű, ami Szarvasra vonatkoztatottan a legnagyobb előnye

volt: csaknem egyidőben pergett a fővárosi bemutatóval. Ez persze a tulajdonosok áldozatkészsége és ügybuzgalmának javára írható. Az igényes, de hálás szarvasi mozilátogató közönség érdeklődéssel várja a folytatást: az új és jobbál-jobb filmeket. Bizunk benne és reméljük, hogy várakozásában nem fog csalódnai.

ELADÓ FÖLDEK:

2152 négyszögöl kisszénási állomás közelében. VIII. kkerületben; 24 hold hereföldnek alkalmas szántó Décsen; 34 $\frac{1}{2}$ katasztrális hold szántóföld és 17 hold kaszáló Külső Ecseren; 137 katasztrális hold szántóföld (esetleg több tételben) kiskirályági határban (volt Sztrevhoszky féle)

ELADÓ HÁZAK:

II. ker. 194. számú beltelkes lakóház, kövesút és ártézikút közelében; I. ker. 601 számú beltelkes lakóház, 650 négyszögöl területtel, gyümölcsfákkal beültetve; I. ker. 432. sz. a 3 szoba, 2 konyha és mellékhelyiségekből álló, cseréppel fedett belt. ház; Kondorosan 480. sz. belt. lakóház és ugyancsak Kondorosan piactér mellett lakóház teljesen felszerelt sütődével

Venne megbízónk

400—500 négyszögöl dinnyeföldet, valamint 5—6 hold birkatenyésztésre alkalmas legelőt; 6—8000 pengő értékű beltelkes lakóházat. Részletes tájékoztatást a

a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzügyintézet ad,

ahol ingatlanok adás-vételével, közvetítésével is foglalkoznak. Ugyanezen pénzügyintézetnél kamatmentes kölcsönt folyósítanak azon gazdáknak, kiknek lovaikat a houvédtség igénybe vette.

Az iskolai év végén

Írta: Korim Kálmán gimn. vallástanár

Június a vizsgák és az iskolák zárásának a hónapja. Egy munkás esztendő fáradozásainak eredményéről számolnak be a különböző iskolák növendékei ezekben a hetekben. Aggodalom, várakozás és reménykedés tölti el a szülők és tanulók szívét és a nagy kérdésre várnak feleletet: milyen eredménnyel zárul ez az iskolai év? Örömet, előrehaladást hoz-e vagy pedig szomorúságot és vereséget? Gazdag termést ad-e a lelki és szellemi élet mezején az áldozatos munka, vagy silány elszomorító eredmény döbbenli meg a lelkeket?

Azóta a legtöbb iskolában megtörtént a számadás a sáfarkodásról. Az eredményezidén is általában az Istentől kapott talentumok és a kifejtett szorgalom mértéke szerint alakult. Örök igazság ez, ami korunkban épp úgy érvényes, mint a multban bármikor. És ezt az igazságot ma különösen meg kell szívlelni mindenkinek, e hazában is, mert nemcsak az egyesek és családok öröme, boldogulása és erősödése függ ennek az igazságnak követésétől, hanem az egész nemzet jövője és boldogsága is.

Az Istenben bizó és hűségesen sáfarkodó ember tud csak igazi eredményt felmutatni, akár az iskolában, akár az élet nagy küzdőterén. Az iskolák a nemzet egyetemességének őrhelyei, ahonnan lelkileg és testileg jól kiképzett, megbízható munkásokat és bátor, mindhalálig hű harcosokat vár.

Az élet tovább követeli mindazt a munkát, amelyet az iskolában abbahagynak a búcsúzó növendékek. Az életben folytatódik a tanulás, a fegyelmelés, a számonkérés és számadás egyaránt. És az állja meg a helyét a legjobban az iskolán kívül is, aki híven sáfarkodik a reábizottakkal, aki engedelmes és fáradhatatlan.

Ma különösen fontos ennek az igazságnak megszívélése. A nemzet élethalálharcát vívja, most dől el a magyarság sorsa újabb ezersztendőre. Meg tudjuk-e állani ezt a harcot és alkalmasak leszünk-e az új feladatok megoldására? Ez attól függ, hogy hajlandók lesznek-e a nemzet tagjai az élet-iskolájának igazságait megtanulni és híven, fegyelmelzetten engedelmeskedni a nemzet vezetőinek. Az iskolák növendékei vizsgáztak, az Alma Mater kapui becsukódtak. A jó eredmény örömet, meglepedést és előrehaladást jelent a hű és szorgalmas tanulók számára. A rossz eredmény pedig szomorúságot, szégyent és visszavettést von maga után. Vajha magyar népünk kitűnően állná meg a helyét a mai történelmi idők nagy vizsgáján, hogy méltó lehessen a kiváló népek sorában és abban a küzdelemben, amely az új Európáért és benne az új rendért folyik. En hiszek ennek a nagyszerű vizsgának sikerében, mert hiszek népem kiválóságában és hűségében és a most életnek induló magyar ifjúság győzelmeiben!

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor tót, délután 6 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyarnyelvű istentiszteletet tartanak.

Istentiszteletek a szarvasi róm. kat. templomban: vasár- és ünnepnap délelőtt fél 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 6 órakor ájtatosság. Köznapokon szentmise fél 8 órakor.

Szarvason református istentiszteletet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében.

— **Eljegyzés.** Kresnyák Erzsébet és Pálfi Károly képestett gazda jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Lelkészcseréltetés.** Zátanyi Pál földinket, a kiváló ev. lelkész, volt teológiai lektort az ambróziavai ev. egyházközség egyhangúlag lelképásztorává választotta. Az eddig Szarvason is oly kitűnő működést tanúsított lelkész megérdemelt előrehaladásához gratulálunk, s működésére Isten bőséges áldását kérjük.

— **A főispán a szarvasi járásban.** Baiczai Beliczey Miklós, vármegyei főispánja lapunk által már előzetesen jelzett vármegyei körútján kedden a szarvasi járásba érkezett s lóháton járja a határt, hogy személyes tapasztalatokat gyűjtsön a terméskilátásokat illetően. Utján a vármegyei és járási szak- és közigazgatási vezetők közül többen elkísérték. A főispáni látogatásról részleteire is kiterjedően jövő heti lapszámunkban írunk.

— **Vizsgahangverseny.** A szarvasi zeneiskola növendékei folyó hó 27-én szombaton este fél 8 órai kezdettel tartják vizsgahangversenyüket az Arvaház nagytermében, melyre a nagyeredmény közönséget tisztelettel meghívja az Igazgatóság. Belépődíj nincs.

— **Felhívás.** Felhívjuk a gazdasági tanintézet tanulóit teljes ellátásra vállalkozni, hogy a jövő tanévben csak abban az esetben kaphatnak kintlakók tartására engedélyt, ha a tanintézet irodájában átvehető „Nyilatkozat”-ot aláírva 1942. július hó 15-ig beadják. Igazgatóság.

— **Kineveztek a megyei cséplési biztost.** A m. kir. közellátási miniszter a vármegye főispánjának előterjesztésére Békés vármegye területére 1942. évi július hó 1-én kezdődő érvényes cséplési miniszteri biztossá Szabó Árpád ny. polg. iskolai igazgató, mezőberényi lakost nevezte ki.

— **Cseplőgépezési tanfolyam Szarvason.** Kovács József gyulai m. kir. iparfelügyelő 8 napos cséplőgépezési és magtiszítási tanfolyamot rendezett Szarvason, amelynek 29 hallgatója volt a szarvasi és járásbeli géptulajdonosok gépészek, sőt gazdálkodók közül. Valamennyien kiváló tanulmányi előmenetelt tanúsítottak, amely tény önmagában hordja kiváló előadó eredményes munkájának dicséretét. A vizsgálatot f. hó 18-án tartották a szarvasi iparostanonciskolában nagyszámú érdeklődő és miniszteri kiküldött ellenőr jelenlétében.

— **Gyengén sikerült az országos vásár.** A múlt hét csütörtök, péntek és szombatián megtartott országos állat- és kirakodóvásár igen gyengén sikerült. Az állatvásárokon sem a felhajtás, sem a forgalom nem volt túl nagy, bár az árak tartottak voltak; szombati kirakodóvásár pedig alig haladta meg egy-egy öszi, pénteki piac kereteit.

— **Könyvismertetés.** Most jelent meg Bosnyák Zoltán, a kiváló magyar író legújabb műve „A magyar fajvédelem úttörői” címmel. A kiegyezéstől az 1918-as összeomlásig tartó félévszázad elevenedik meg ebben a munkában. Ma már tudjuk, hogy ez az ötven esztendő minden látszatcsillóság és eredmény ellenére a nemzeti szellemi és biológiai erőnek olyan végzetes elsorvadását eredményezte, hogy ennek a folyamatnak szükségszerűen 1918 októberéhez kellett vezetnie. Egybeesik ez a korszak a zsidóság minden képzeltet felülmúló előretörésével, melyről tudomást venni, méginkább azzal szembeállítani a liberális Magyarország akkori vezetői nem voltak hajlandók. Akadtak azonban férfiak, akik nemcsak felismerték, de szembe is fordultak a zsidó veszéllyel, s feláldozva és megvetve könnyű és biztos érvényesülést, nyugalmat és gazdagságot, szent küldetésstudattal eltelve, üldözés, mellőzés, guny és nevétség közepette igyekeztek a nemzeti önvédelem szükségének tudatára ébreszteni a magyarságot. Bennünket szarvasiakat különösképpen érdekelhet ez a könyv, hiszen az ott felsoroltak: Istóczy, Onody, Verhovay, Egán, Simonyi és a többiek díszes galériában helyet kapott Kiss Sándor, a helybeli Tanító-nőképző intézet hosszú esztendőknél volt kiváló igazgatója is, kinek az illusztris szerző „a magyar faji gondolat előharcosa” elnevezést adta olyan időben írt tanulmányai, felvilágosító cikkei alapján, amikor az ilyen munka a legtöbb veszéllyel járt, a legtöbb bátorságot, a legnagyobb áldozatot és kockázatot jelentette. A könyv, mely a Stádium kiadásában jelent meg, kapható a Müller könyvkereskedésben.

— **A finomliszt ára a rizs-igénylésnél.** Ismeretes, hogy a rizsellátást szabályozó közellátási rendelet módot nyújt arra, hogy az őstermelők, ill. vámorlásra jogosultak bizonyos mennyiségű finom liszt beszolgáltatása ellenében rizsutalványt kaphatnak. A közellátási miniszter most rendeletet adott ki, amelyben a gabonával ellátott vámorlásra jogosultak által a fent említett esetben saját készletükből beszolgáltatott lisztnek az átvételi árát állapítja meg. A lisztnek a kijelölt kereskedők által kifizetendői árai kg-ként a következők: 1. Lisztnagykereskedő által történt átvételénél: búzadara 72 fillér, nullásliszt 68 fillér, egységes búzaliszt és rozsliszt 40 fillér. 1. Kiskereskedő által átvételénél: búzadara 74 fillér, nullásliszt 70 fillér, egységes búzaliszt és rozsliszt 42 fillér. A felsorolt árak 1942. évi június hó 1-től érvényesek.

Kedden választ jegyzőt, számtisztet és több irodatisztet Szarvas nagyközség képviselőtestülete

Szarvas nagyközség képviselőtestülete folyó hó 30-án délután 5 órakor tisztviselői ülésre ül össze, hogy megválassza a dr. Derczy Ferenc nyugdíjazásával megüresedett egyik jegyzői állást, az ennek betöltése után esetleg megüresedő számtiszt állást, az elhalálozás és nyugdíjazás folytán megüresedett 2 irnok-irodatiszti és végül 4 újonnan szervezett irnokirodatiszti állást. A jegyzői állás egyetlen pályázója, mint az előrelátható volt, dr. Demjén György jegyző, aki eddig Szarvas nagyközség számtiszt állását töltötte be közmegelegedéssel és megnyugvással. Hiszszük, hogy a kiválóan képzett,

nagy elméleti és gyakorlati tudású dr. Demjén új állásában is az őt eddig jellemző komoly igyekezettel, szorgalommal, mindenkor a közérdeket szemelőtt tartva, de a rideg paragrafust az étellel összeegyeztetni tudás ritka képességeivel látja majd el új ügykörét, amely éppen a legraszorultabbak, a legelesettebbek szolgálata kell legyen. Választása egyhangú lesz. A többi állásokra több pályázó akadt, a képviselőtestület minden bizonnyal meg fogja azok között találni a legalkalmasabakat. Betöltésre kerül végül egy irnokvégrehajtói állás és behelyettesítésre 4 becsüsesküldi állás is.

— **Árdrogító visszaélések.** Konyecsnyai Mihály és felesége szarvasi lakosok 1941 augusztusában továbbeladás reményében többektől a maximálisnál magasabb áron vásároltak sertést. Feljelentés után a bíróság a férjemuramat 300 P-re, az asszonyt 200 P-re ítélték el, azonkívül mindkettő egy-egy évi politikai és hivatali jogvesztést is kapott. — **Lelkes István** volt kondoros, ezidő szerint zentai lakos a megengettnél magasabb áron adott elsertést, 100 P pénzbüntetésre ítélték. — **Özv. Pjesovszki Jánosné** szarvasi lakos a fehér babot felárral adta a vevőknek el. Portékáját elkobozták, s őt 100 P-re büntették.

— **Hirdetmény.** Felhívja az előjáróság mindazoknak a figyelmét, akik f. évi március és április havi kézbesítési eljárás során új mintájú polgári személyi lapjukat (azonossági lap) még nem kapták kézhez, azok az új polgári személyi lapok átvétele és a régi személyi lapok beszolgáltatása végett a község háza 14-es számú irodájában f. évi június hó 30-ig feltétlenül jelenjenek meg. Mivel ezen személyi lapokat túlnyomórészt azok nem kapták meg, akik lakóhelyüket megváltoztatták és ezt nem jelentették be — nyomatékosan felhívja az előjáróság a lakosság figyelmét arra, hogy elköltözés, illetve lakásváltozás esetén ki- és bejelentkezési kötelezettségének a község háza 14-es számú irodájában tegyen eleget, mivel a megszigorított rendelkezések értelmében a lakásváltoztatás bejelentésének elmulasztása miatt a rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. Szarvas, 1942. évi június hó 17-én. Előjáróság.

TURULMOZGÓ

jövöheli másora:

Június hó 27-, 28- és 29-én

Ma, tegnap, holnap

Július 1-én és 2-án

Tökéletes Antal

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Hegyi József és Farkas Mária fia László György, Szakács György és Janis Erzsébet fia János, Oravec János és Staász Mária leánya Zsuzsanna, Zuba Mihály és Lestyan Anna fia János. — **Házasságok** kötötték: Szuhaj György Bab Zsuzsannával, Csasztvan Márton Paraj Zsuzsannával, Pálinkás Károly Behan Annával. — **Elhaltak:** Lestyan Mihályné Pavlik Anna 75 éves, Medvegy Pálné Bencsik Erzsébet 53 éves, Bobvos György 62 éves, Janurik Mátyas 67 éves, özv. Csicsely Pálné Brachna Erzsébet 62 éves.

— **Háromszázötven telepen osztályozzák az ócskavasat.** A Fémgyűjtő az elmúlt héten 250 községben rendezett vasnapot. Az év során haterkez községben rendezik meg a vasnapokat, s minden begyűjtött anyagot az osztályozótelepekre irányítanak. Az ország különböző helyein ez évben 350 erre berendezett telep végzi a vasnapokon összegyűjtött anyagok osztályozását. Erre azért van szükség, mert a tapasztalatok szerint kb. 50-60 fajtájú különböző ócskavas és fémanyag gyűlik fel a vasnapokon, amelyeket azután az osztályozótelepek szerint válogatják ki, hogy milyen célra alkalmasak.

— **Új rendelet a sütőipari termékek előállításáról.** A hivatalos lap szombati számában rendelet jelent meg a fehér kenyér készítésének engedélyezéséről és egyes sütőipari termékek előállításának szabályozásáról. A új rendelkezés értelmében az eddig engedélyezett kenyérfajtákon felül a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyével fehér kenyéret is szabad finom búzalisztból készíteni. A burgonyát a fehér kenyér készítéséhez ugyanúgy kötelesek a sütőiparosok felhasználni, mint az egységes búzakenyérhez. A rendelet kimondja, hogy a községi előjáróságoknak 100 kilogramm súlyú kenyérré szoló kenyérszelvény ellenében a fehér kenyér készítéséhez 75 kg. finomlisztet, illetőleg ott, ahol a kenyérsütéshez burgonya felhasználása kötelező, 71 kg. finomlisztet

Varga János

a szarvasi II. kerület
112 szám alatti

házát eladja

Közli, hogy az eladási
feltételek dr. Keszt
Armin szarvasi ügy-
védnél megtekinthetők.

996

kell kiutalniok. Ahol a kenyérlisztben szolgálják ki, ott kenyérliszt helyett ugyanolyan mennyiségű finomlisztet lehet kiszolgáltatni. A sütőipari termékek előállításának szabályozásával kapcsolatban a rendelet kimondja, hogy azok a sütőüzemek, amelyek percc előállítására engedélyt kaptak, csak finomlisztből készült perccet állíthatnak ki, illetőleg hozhatnak forgalomba. Szarvas-területi és morzsakészítés céljára szolgáló lisztát csak finomlisztből szabad előállítani. A fenti rendelettel egyidejűleg a közellátási miniszter rendeletet adott ki a fehér kenyér árának megállapításáról. A rendelet szerint a fehér kenyér vizonteladói ára 69 fillér, fogyasztói ára pedig 74 fillér kilogrammonként.

— **Kedvezményes áru tenyész-
kocák a hússertés-tenyésztés
fejlesztésére.** Hússertésállomá-
nyunk minőségi színvonalának
és termelőképeségének emelése
céljából Bánffy Dániel földmívelésügyi miniszter kiz-
gazdák részére mintegy 800
darab törzskönyvelt tenyész-
ből származó hússertés fajtájú
tenyész-
kocákának kedvezményes
áron való kiosztását határozta
el. Az akciót a vármegyei
gazdasági felügyelőségek
a Hústenyésztők Országos Egye-
sületének közreműködésével
bonyolítják le. A kiosztásra
kerülő tenyész-
kocák vételár-
ból a földmívelésügyi miniszter
30 százalékgig terjedhető állami
árkedvezményt engedélyez az-
zal, hogy ez a kedvezmény
darabonként a 90 pengő nem
haladhatja meg. Az igénylése-
ket a vármegyei gazdasági fel-
ügyelőségekhez kell bejelenteni.
Az igénylő kizgazdák a kioszt-
ás megtörténte előtt 150 pengő
előleget tartoznak a vármegyei
gazdasági felügyelőség csekk-
számlájára befizetni.

Bszentandrási nagyközs. előjáróságától.
3452/1942 ikt. szám.

Kivonatós verseny- tárgyalási hirdetmény.

Békésszentandrási község előjárósága,
a békésszentandrási községben létesítendő
„szegényház” építési munkáinak vál-
lalatú elvégzésére nyilvános versenytár-
gyalást hirdet. A költségek szabályozá-
sra biztosítva vannak.

Az ajánlatok sértetlen borítékba el-
helyezve, 1942. évi július hó 13-án d. e.
10 óráig Békésszentandrási község iktató
hivatalához nyújtandó be. Az ajánlatokat
ugyanazon napon d. e. fél 11 órakor
fogják felbontani, ahol az érdekelteket
ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen
lehetnek.

Részletes versenytárgyalási felhívás és
ajánlati-költségvetési űrlap Békésszent-
andrási község iktató hivatalában, a
hivatalos órák alatt 2 (kettő) pengő
ellenében beszerezhetők és a munkála-
tokra vonatkozó terv is megtekinthető.
Bszentandrási, 1942. június 25.

Bogi István főjegyző.

